

En kort causerende indledning til de problemstillinger, der eksisterer i sammenhæng med skilsmisse og forældremyndighed i Danmark.

Hvorfor drikker Jeppe på bjerget?

Er han tørstig eller lever han blot et særlig varmt sted i Danmark?

En kendsgerning er, at stadig flere mennesker i Danmark føler sig utilpasse, kontaktløse og ulykkelige, i et land, der efter eget udsagn, har en af verdens bedste sociale velfærdsmodeller for sin befolkning. Indebærende 40.000 skilsmisser om året, 145.000 arbejdsløse, en af de højeste selvmordsfrekvenser i verden, 10.000 selvmordsforsøg om året, hvoraf mere end 900 er "vellykkede" selvmordⁱ, - ... og 800 børn om året får administrativt fjernet, deres ene forældre af Statsforvaltningen, i sammenhæng med en skilsmisse.

Der synes i Danmark at kunne være mange grunde til Jeppe på Bjerget vælger at drikke og at hans kone slår ham.

Forældremyndighed og samvær, hvorfor er netop nævnte, anledning til så mange besværligheder for børnene?

Svaret rækker langt ud over skilsmissen, der foranlediger to mennesker ikke længere ønsker at dele deres liv sammen. Og derfor er problemstillingerne, som Socialudvalget berørte ved deres åbne møde, den 2. juni 2014, af langt mere kompleks karakter, end at man skal finde løsninger på:

- 800 børn om året får administrativt fjernet, deres ene forældre af Statsforvaltningen, i sammenhæng med en skilsmisse. Skilsmisser, som der er 40.000 af om året i Danmark.
- Skilsmisser, hvor kampen om samvær, bopæl og forældremyndighed samt børnepenge, får forældre til at udøve bevidst eller mindre bevidst samværschikane.

Som udgangspunkt, så må jeg konstatere, at opgaven der ligger i at få samlevende mennesker med børn, til at være velfungerende deleforældre - til børn med høj trivsel, der har opgaven af Folketinget, aldrig været løst med en helhedsforståelse, og forståelse for den historiske kontekst, der ligger til grund for de hidtidige Forældreansvarslove og de Statsforvaltningspraksis'er, der har været benyttet.

Såfremt man betragter hinanden som ligeværdige forældre, så er der intet mere naturligt, end at dele sine børns samværstid, ligeligt imellem hinanden, vel og mærke, såfremt man betragter hinanden som ligeværdige forældre.

Netop det forhold, om man er ligeværdige forældre, bliver pludselig et meget juridisk afgørende spørgsmål, i sammenhæng med en skilsmisse.

Den mentale juridiske ligning, som forældre derfor pludselig skal finde det rigtige svar på, er om jeg eller min partner, er den bedste forældre. I denne ligning, er det indlysende, at barnet forsvinder og konflikten får ekstraordinære muligheder, for at udvikle sig, mens samarbejdet omkring ens barns trivsel, forsvinder i stigende grad.

Det er fuldstændig unødvendigt, at ellers velfungerende børn, hos velfungerende forældre, i sammenhæng med en skilsmisse, ender som børn i svære trivselssituationer mellem konfliktfyldte forældre.

Hvis børn, hos to samboende forældre, er børn i god trivsel, så skal disse børn, ved en skilsmisse, naturligvis være ligeligt hos begge forældre.

Undersøgelser, såvel danske som udenlandske, viser at selv små børn, der er delt ligeligt mellem to forældre, faktisk har en rigtig god trivsel. Faktisk en bedre trivsel, end hvis de ikke var ligeligt hos begge forældre.

Når disse børn, kommer i teenageårene, så vil disse børn, tit vælge at være mere hos den ene forældre, end den anden, for lettere at kunne være sammen med deres venner, som i denne alder, får stigende betydning, på bekostning af forældretilknytningen. Og med den nuværende forældreansvarslov, der skal barnet høres ved sit 12 år, så kan barnet jo tydeligt qua sin alder, give udtryk for, hos hvem af forældrene de ønsker at bo mest af tiden, såfremt de ønsker at være mere hos den ene forælder end den anden.

Den nuværende praksis i Danmark, med at opdele- og gøre samværstiden, man har med sit eget barn, til et administrativt anliggende, hos staten, er endt med at være forældrefremmedgørende og konfliktforanledigende i mindre børns hverdag. En eksisterende løsning, som er stærkt skadende for børnenes trivsel, når børnenes forældre skilles.

Ligeledes er spørgsmålet om hvem, der skal have børnepenge, blevet anledning til forældre kæmper om bopæl og forældremyndigheden.

Forældrechikane, et blevet et af de triste instrumenter, forældre ligeledes benytter. Endda vejledt herom, af advokater og enkelte kvindekrisecentre.

Løsningen på forældrechikane, er ikke flere bøder eller sanktioner, over for de enkelte forældre.

Vi må desværre nok forstå mennesker, som de er, også når mennesker ikke er alt for sofistikerede i deres optræden og valg af handlinger over for hinanden.

Skilsmisser, hvori indgår børn, og hvor Forældreansvarsloven samt Statsforvaltningen, kan træffe beslutninger om noget af det vigtigste og mest private i ens liv,- nemlig omfanget af hvor meget man ser sine børn,,- netop så private forhold, skal Staten i videst muligt omfang, lade forældrene løse egenhændigt.

At det i dag, overhovedet er legitim Statsforvaltningspraksis, at kunne afgøre, hvor meget forældre ser sine børn, efter en skilsmisse, er tæt på at være lige så forrykt, som hvis det blev legitim Statsforvaltningspraksis, at Statsforvaltningen besluttede hvem man skulle gifte sig med.

Løsningen på de mange problemer, mellem forældre, der skilles i dag, løses meget enkelt ved at give delt forældremyndighed og samvær, ved skilsmisser. Børnepenge, skal ligeledes dele ligeligt mellem forældrene.

Hvis man efter en skilsmisse, konstaterer et barn i vuggestuen, børnehaven, skolen eller SFO'en, er lidt trist efter en skilsmisse, så vil dem, der er nærmest børnene, i vuggestuen, børnehaven, skolen eller SFO'en,- hvis de erfarer barnet er trist, så skal de naturligvis ringe til forældrene og bede dem hente deres barn, da barnet behøver deres nærvær og omsorg. Derfor skal der i sammenhæng med skilsmisser, være muligt for begge forældre, at tage fri med løntilskud fra staten og deres arbejdsplads, igennem det første år, efter skilsmissen. Netop nævnte løsning, fordi, den rummer en helhedsforståelse, for de udfordringer, forældre mødes af i sin hverdag, upåagtet af om de er samlevende forældre eller deleforældre.

Når Jeppe på bjerget drikker, så skyldes det jo ikke kun det forhold, at hans kone slår ham, men også at de samfundsstrukturer og hverdagsudfordringer, som omgiver Jeppe, er nogle strukturer og hverdagsforhold, han kun meget svært kan ændre på egenhåndigt.

Konstaterer man at et barn, har alvorlige trivselsproblemer, efter en skilsmisse, så skal det ikke behandles anderledes af kommunen eller vuggestuen, børnehaven, skolen eller SFO'en, end hvis det var et barn, fra forældre, der er i et fast forhold.

De eventuelle trivselsproblemer, et barn kan have, løses naturligvis letteste af de mennesker, der er tættest på de problemstillinger, som betinger barnet har nogle eventuelle trivselsproblemer.

At involvere Statsforvaltningens medarbejdere, i problemstillinger hos et barn, der organisatorisk ligger langt væk fra Statsforvaltningens medarbejders hverdag,- det er en voldsom krævende forvaltningsmæssig opgave, hvor rigtig megen og vigtig information, kan forsvinde eller fejlfortolkes.

Det er barnelærdom for organisationskonsulenter, at hvis du vil have en velfungerende opgaveløsning, der let og løbende tilpasses eventuelle ændrede forhold, så lad de mennesker, der er tætteste på udførelsen af opgaven og løbende iagttager forskellige problemstillinger, - lad netop disse mennesker, være dem som løser opgaven. Præcis samme løsningsmetodik, vil man med ubetinget fordel kunne benytte mellem forældrepar og deres børn, upåagtet af om forældrene bor sammen eller er deleforældre.

Skal man forsætte i organisationskonsulentens løsningsverden, så er det heller ikke ualmindeligt, at etablere erfaringsgrupper, hvor mennesker med forholdsvis ensartede opgaver og afledte udfordringer, kan dele deres udfordringer og afledte erfaringer. Sådanne erfargrupper, hvor også erfarende skilsmissementorer og psykologer deltager periodisk,- det vil fjerne megen af den svære sagsbehandlingstid, som let opstår i sammenhæng med en skilsmisse og de nuværende sagsbehandlingstider i kommuner samt Statsforvaltningen.

Ovennævnte løsning, bygger på tillid til den enkelte borger, og at børns trivsel er størst hos forældre i god trivsel.

Hermed en simpel løsning, hvor størstedelen af de nuværende udfordringer, som der eksisterer omkring børn og deres forældre, i sammenhæng med en skilsmisse, er udfordringer som forsvinder.

Som danskere i et moderne samfund, hvor begge forældre i dag er ressourcerige forældre, der er ægteskabet som social institution, i stærk forandring,- og i stedet for at gøre livet svært og til dels

umulig for skilsmisseforældre, så skal vi holde op med at problematisere skilsmisser, så det er traumatiserende for både forældrene og deres børn.

Vi skal være stolte og glade for, at vi i Danmark, er blevet et samfund, hvor kvinder og mænd, individuelt er så ressourcestærke, at de ikke tvinges til at være i et forhold eller ægteskab, hvor de ikke trives.

At et ægteskab ikke holder livet ud, kan af nogen mennesker, være en stor mundfuld, idet man ved ægteskabets indgåelse, lovede hinanden langt mere. Men man må nok erkende, at ægteskabsløftet, er skrevet i en historisk tid, hvor kvinder ikke var ligestillet med mænd. Kvinder stod derfor meget sårbare, efter en skilsmisse og ligeså gjorde deres børn.

Når Jeppe på Bjerget fik nogen over nakken, af sin hustru, så var det jo nok også fordi, at det var svært for hustruen at få en skilsmisse, der efterfølgende gav hende en tryk tilværelse. Datidens samfundsstrukturer og hverdagsforhold, gjorde at hun kun meget svært kunne ændre på sin hverdag egenhændigt.

Det er nye tider i Danmark. Det er nye tider for hvorledes man får børn, og hvorledes forældreopgaven løses i hverdagen af forældrene.

Hvis kærlig, omsorg og nærvær, anerkendes som det vigtigste for børns udvikling og trivsel, så er ovenstående løsningsforslag, et forslag, der vil give forældre og deleforældre langt mere overskud til at være gode forældre.

Det er også en løsning, som vil frigive en masse ressourcer hos kommunerne og Statsforvaltningen. Ressourcer, som kommunerne og Statsforvaltningen, så i stedet kan benytte til de små- og store mennesker i Danmark, som virkelig behøver ekstraordinær støtte og hjælp.

Hermed en række løsninger, der har børn- og deres forældres trivsel i fokus, samt også en løsning, der vil være stærkt afbureaukratiserende og ressourcebesparende for Staten.

Med venlig hilsen,
Marcus Vigilius Brendstrup

NB.

- Med hensyn til den anbefalede løsning – ligeligt samvær med sine børn efter en skilsmisse -, så eksisterer der en del forskningsmæssig litteratur, der efterviser det gode for både børn og forældrene, af at dele samværstiden ligeligt. Jeg fremskaffer gerne denne videnskabelige litteratur, såfremt det ønskes.

ⁱ Den franske sociolog Émile Durkheim forsøgte i *Le Suicide* (1897) at afdække de kræfter, der fører til selvmord. De ovenfor nævnte sociale belastninger rubricerede han således som hhv. anomiske selvmord og egoistiske selvmord, hvor førstnævnte skyldes frustrationer, der affødes af manglende eller uklare normer, og sidstnævnte en for svag integration i et i øvrigt udpræget individualiseret samfund; individet får ikke dækket grundlæggende sociale behov for samhørighed og fællesskab. En tredje type selvmord betegnede Durkheim altruistiske. Han mente, de især kendetegnede førmoderne samfund og generelt samfund præget af kollektivism, hvor individerne er strengt underordnet fællesskabet. Gruppens krav, forventninger og værdier går altid forud for de individuelle ønsker og behov, og om nødvendigt må individet ofre sit liv herfor. Æresbegreber for gruppen, fx inden for familien eller en officersgruppe, kan

også afføde dette; mister man sin ære, kan man ikke leve videre. Eksempler på altruistiske selvmord er harakiri, masseselv mord i religiøse sekter og enkebrænding. En anden variant er opofrelse for gruppen i en sags tjeneste, fx de japanske selvmordspiloter under 2. Verdenskrig, selvmord som politisk demonstration og terrorhandling, hvor en bombe bæres på og udløses af en person i en folkemængde. (kilde: Gyldendals / Den Store Danske Encyklopædi)